

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZY

Szkoły Podstawowej nr 118
im. Przyjaciół Mazowsza

Warszawa, dn. 30.08.2007r.

SPIS TREŚCI

1. Cele wychowawcze szkoły.....	3
2. Podstawowe obszary działalności wychowawczej szkoły.....	4
3. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania.....	4
4. Powinności wychowawców klasowych.	5
5. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.....	5
6. Zasady współpracy wychowawczej ze środowiskiem lokalnym.....	6
7. Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym.....	6
8. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów.....	7
9. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia.....	8
10. Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem.....	8
11. Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły.....	9
12. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych.....	10
13. Plany działań wychowawczych na poszczególnych poziomach.....	11
14. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa pierwsza.....	16
15. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa druga.....	17
16. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa trzecia.....	18
17. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa czwarta.....	19
18. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa piąta.....	21
19. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa szósta.....	23
20. Dodatkowy blok tematyczny programu „Spójrz inaczej”	25
21. Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych.....	26
22. Ewaluacja programu.....	26

WYCHOWANIE

jest uczeniem się szczególnego rodzaju – uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, a także odkrywaniem własnych możliwości, talentów, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc i budowaniem człowieczeństwa.

Program wychowawczy szkoły określa:

1. Cele wychowawcze szkoły
2. Podstawowe obszary działalności wychowawczej szkoły
3. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania
4. Powinności wychowawców klasowych.
5. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami
6. Zasady współpracy wychowawczej ze środowiskiem lokalnym
7. Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym.
8. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów
9. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia
10. Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem
11. Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły
12. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych
13. Plany działań wychowawczych na poszczególnych poziomach
14. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa pierwsza
15. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa druga
16. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa trzecia
17. Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
18. Ewaluacja programu

1. Cele wychowawcze szkoły

CEL STRATEGICZNY :

Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Przygotowanie wychowanka do znalezienia własnego miejsca w społeczeństwie.
2. Czuwanie nad prawidłowym i bezpiecznym funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej.
3. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.

2. Podstawowe obszary działalności wychowawczej szkoły

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji
Tworzenie tradycji i obyczajów szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> + propagowanie znaku graficznego szkoły, + uaktualnianie strony w internetowej szkoły, + zorganizowanie pasowania na ucznia, + prowadzenie kroniki szkoły, + posiadanie ceremoniału związanego z sztandarem szkoły, + obchody święta patrona; + organizacja cyklicznych uroczystości : andrzejki, Wigilia, Święto Wiosny, Dzień Dziecka, Rodzinne Spotkania; + organizacja apeli szkolnych;
Powstanie i rozwój samorządności w szkole	<ul style="list-style-type: none"> + ustalenie zasad wyborów do samorządu uczniowskiego i wyboru opiekuna; + opracowanie regulaminu Samorządu Uczniowskiego , planu pracy;
Kontakty i współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> + spotkania z rodzicami prowadzone w formie warsztatów, spotkań; + angażowanie rodziców w sprawy klasy, szkoły; + podziękowania szkoły w formie : listów, dyplomów podziękowań na forum klasy, szkoły; + podziękowania ze strony dzieci w formie przez nie wybranej; + zapis w kronice szkoły;
Wzajemna pomoc w nauce	<ul style="list-style-type: none"> + zasady wypracowane przez wychowawców i SU;
Zabawy, dyskoteki, wycieczki	<ul style="list-style-type: none"> + zabawy, cykliczne : andrzejki, choinka, zakończenie roku szkolnego; + dyskoteki :klasowe, szkolne, wycieczki klasowe, rajdy, wyjazdy w ramach kół zainteresowań;

3. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania

Wartości uniwersalne:

- PRAWDA
- PIĘKNO
- PATRIOTYZM I POCZUCIE WSPÓLNOTY LOKALNEJ
- CZYSTOŚĆ JĘZYKA POLSKIEGO, KULTURA SŁOWA
- SAMODZIELNOŚĆ I PRACA NAD SOBĄ
- RZETELNA PRACA
- WRAŻLIWOŚĆ NA KRZYWDĘ INNYCH

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- * *Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.*
- * *Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów i kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.*
- * *Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.*
- * *Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.*
- * *Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.*
- * *Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.*
- * *Gotowość do ciągłego dokształcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.*
- * *Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.*
- * *Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.*
- * *Efektywne zarządzanie własnym czasem.*

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- * *Rozwijanie wzajemnego szacunku.*
- * *Umiejętność pracy w zespole.*
- * *Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.*
- * *Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.*
- * *Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.*
- * *Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.*
- * *Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.*
- * *Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.*

4. Zadania nauczyciela wychowawcy

- * *Prowadzenie działań wspomagających wszechstronny rozwój ucznia.*
- * *Kształtowanie dobrej atmosfery w pracy zespołu klasowego.*
- * *Współdziałanie ze wszystkimi nauczycielami i koordynowanie ich działań wychowawczych.*
- * *Utrzymywanie ścisłej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowawczym.*
- * *Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swej osobowości.*

5. Współpraca rodziców ze szkołą

Pierwotne i największe prawa do wychowania swoich dzieci posiadają rodzice. Nauczyciele jedynie wspierają rodziców w dziele wychowania. Kierunek działalności wychowawczej w szkole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniem rodziców. Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych rad rodziców.

Rodzice, jako członkowie społeczności szkolnej, biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania:

- * *współtworzenie programu wychowawczego;*
- * *uczestniczenie w zebraniach i “dniach otwartych szkoły”;*
- * *udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące);*
- * *uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach;*
- * *udział, w charakterze opiekuna, w wycieczkach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę;*
- * *indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami;*
- * *utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole;*
- * *ponoszenie odpowiedzialności materialnej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci.*

6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi.

Władze lokalne

- * *udział w akcjach typu sprzątanie świata, zbiórka surowców wtórnych;*
- * *organizacja festynów, spotkań okolicznościowych, wycieczek;*
- * *zapoznanie uczniów z pracą urzędów;*
- * *nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np. uroczystości szkolnych;*

Wymiar sprawiedliwości (sąd, kurator, policja)

- * *współpraca z kuratorem sądowym w sprawach uczniów objętych tym środkiem wychowawczym;*
- * *udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości;*

Placówki kulturalne i oświatowe

(BOK, muzea, Biblioteka Publiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna i inne)

- * *uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych, audycjach umuzykalniających;*
- * *udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe;*
- * *wyjścia do kina;*
- * *lekcje biblioteczne;*

Placówki oświatowo- opiekuńcze

(Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Uzależnień, Ośrodek Pomocy Społecznej)

- * *pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu;*
- * *pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią społeczną;*
- * *udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;*

7. Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym

<i>UROCZYŚTOŚĆ</i>	<i>TERMIN REALIZACJI</i>
<i>Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego</i>	<i>Wrzesień</i>
<i>Ślubowanie i pasowanie na ucznia klasy pierwszej</i>	<i>Październik</i>
<i>Dzień Komisji Edukacji Narodowej</i>	<i>Październik</i>
<i>Spotkania z kombatantami Powstania Warszawskiego</i>	<i>Październik</i>
<i>Święto Niepodległości</i>	<i>Listopad</i>
<i>Andrzejki</i>	<i>Listopad</i>
<i>Mikołajki</i>	<i>Grudzień</i>
<i>Wigilie klasowe</i>	<i>Grudzień</i>
<i>Wieczór Kołęd</i>	<i>Grudzień</i>
<i>Bal karnawałowy</i>	<i>Styczeń</i>
<i>Pierwszy Dzień Wiosny</i>	<i>Marzec</i>
<i>Szkolny Tydzień Ekologiczny</i>	<i>Kwiecień</i>
<i>Rodzinne Spotkania w Szkole - dzień patrona szkoły</i>	<i>Maj</i>
<i>Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja</i>	<i>Maj</i>
<i>Uroczyste zakończenie roku szkolnego</i>	<i>Czerwiec</i>

8. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów

<i>Rodzaj zajęć</i>	<i>Cele wychowawcze</i>
<i>Koło humanistyczne</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>rozwijanie i pogłębianie zainteresowań poetyckich i teatralnych;</i> ✚ <i>umożliwienie wyrażania emocji i różnych stanów psychicznych poprzez sztukę teatralną;</i> ✚ <i>możliwość samorealizacji;</i> ✚ <i>rozwijanie umiejętności prezentowania własnych osiągnięć;</i>

Koło informatyczno-matematyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów; ✚ poszerzenie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania; ✚ ukazanie możliwości posługiwania się różnymi środkami informacji;
Zespół wokalny-instrumentalny	<ul style="list-style-type: none"> ✚ kształtowanie zainteresowań i zamiłowań muzycznych; ✚ rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na muzykę; ✚ poszanowanie dorobku kultury muzycznej; ✚ przygotowanie uczniów do udziału w uroczystościach szkolnych
SKS	<ul style="list-style-type: none"> ✚ dążenie do wszechstronnego rozwoju fizycznego ucznia; ✚ dbałość o higienę osobistą oraz estetykę miejsca ćwiczeń; ✚ przestrzeganie zasad higieny pracy i wypoczynku; ✚ przygotowanie uczniów do zawodów sportowych i rekreacyjnych różnego szczebla;
Koło artystyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✚ kształtowanie zainteresowań i zamiłowań plastycznych; ✚ rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na sztukę; ✚ poszanowanie dorobku kultury malarskiej; ✚ przygotowanie uczniów do udziału w konkursach;
Koło ekologiczne „Zieloni Detektywi”	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozbudzanie i kształtowanie przyrodniczych zainteresowań uczniów; ✚ poszerzenie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania; ✚ przygotowanie uczniów do udziału w konkursach;

Inne formy zajęć pozalekcyjnych mogą powstawać w miarę potrzeb uczniów i możliwości finansowych szkoły.

9. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia

SYTUACJE ZAGROŻENIA	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Niedostatek ekonomiczny	<ul style="list-style-type: none"> ✚ współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zbiórka odzieży; ✚ zwolnienia ze składek ubezpieczeniowych; ✚ wypożyczanie podręczników z biblioteki szkolnej; ✚ zorganizowanie dożywiania; ✚ pomoc w zakupie wyposażenia ucznia; ✚ dofinansowanie do wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, muzeum ...
Patologia rodziny i uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ profilaktyka uzależnień na lekcjach wychowawczych (programy profilaktyczne , filmy...); ✚ współpraca z Centrum Profilaktyki Uzależnień; ✚ współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; ✚ obserwacja i każdorazowe udzielanie pomocy;
Problemy w nauce	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zajęcia wyrównawcze; ✚ pomoc wewnątrzklasowa (koleżeńska); ✚ pomoc ze strony nauczycieli przedmiotu; ✚ współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; ✚ programy wyrównawcze;

10. Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem

Zachowanie	Forma uznania i aprobaty
<i>Pomoc innym w nauce</i>	<ul style="list-style-type: none"> + wpływ na ocenę z zachowania; + wpis do kroniki szkoły; + informacja na stronie internetowej szkoły;
<i>Szczególna aktywność na terenie klasy i szkoły</i>	<ul style="list-style-type: none"> + wpływ na ocenę z zachowania; + wpis do kroniki szkoły; + informacja na stronie internetowej szkoły; + nagroda rzeczowa i wyróżnienie na forum szkoły;
<i>Udział i sukcesy w konkursach</i>	<ul style="list-style-type: none"> + wpływ na ocenę zachowania; + nagrodzenie na koniec roku; + listy pochwalne;
<i>Własnoręczne wykonanie (naprawa) pomocy dydaktycznej, pracy artystycznej, użytkowej</i>	<ul style="list-style-type: none"> + umieszczenie podpisu wykonawcy na rzeczy; + podziękowanie od dyrektora, wychowawcy;
<i>Uatrakcyjnianie programu uroczystości szkolnych prezentacją umiejętności wykonanych i rozwijanych poza szkołą (taniec, gra na instrumencie, śpiew ...)</i>	<ul style="list-style-type: none"> + podziękowanie od dyrektora, wychowawcy; + list uznania dla rodziców (opiekunów); + zaproszenie do dalszych występów; + pomoc ze strony szkoły w uzyskaniu sponsora, który wsparłby rozwój umiejętności, talentu;
<i>Pomoc kolegom w rozwiązywaniu konfliktów</i>	<ul style="list-style-type: none"> + pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga; + wpływ na ocenę zachowania;
<i>Udzielanie pomocy osobom potrzebującym jej (starszym, dzieciom, kolegom ...)</i>	<ul style="list-style-type: none"> + pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga; + wpis do kroniki szkoły; + informacja na stronie internetowej szkoły;
<i>Reprezentowanie szkoły w imprezach pozaszkolnych</i>	<ul style="list-style-type: none"> + dyplom uznania; + list pochwalny do rodziców (opiekunów);

11. Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły

Zachowanie	Forma motywowania do zachowań pozytywnych
<i>Wagary, ucieczki z zajęć</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem; + obowiązek szybkiego uzupełnienia zaległości; + dyskusja wewnątrzklasowa; + wpływ na ocenę zachowania;
<i>Bójki</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem; + przypomnienie zasad kulturalnego i spokojnego rozwiązywania konfliktów; + powiadomienie policji (w szczególnych sytuacjach);
<i>Wyzywanie kolegów</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa wychowawcza; + dyskusja w klasie na temat kultury słowa; + rozmowa z rodzicem w obecności ucznia;
<i>Niekulturalne zachowanie wobec pracowników szkoły</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa wychowawcza; + polecenie powtórzenia czynności w sposób kulturalny i grzeczny;

<i>Palenie papierosów</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa wychowawcza; + powiadomienie rodziców; + polecenie napisania referatu na temat szkodliwości palenia,
<i>Picie alkoholu</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa wychowawcza; + powiadomienie rodziców; + polecenie napisania referatu na temat szkodliwości picia alkoholu; + zakaz uczestnictwa w zabawach, dyskotekach, wycieczkach...; + współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną;
<i>Narkomania</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa wychowawcza; + powiadomienie rodziców; + kontakt z kuratorem sądowym; + skierowanie do instytucji wspomagających uzależnionych w drodze do wyleczenia;
<i>Dewastacja sprzętu</i>	<ul style="list-style-type: none"> + naprawienie szkody; + powiadomienie rodziców; + konsekwencje finansowe; + dodatkowa praca na rzecz szkoły;
<i>Wymuszania, przemoc psychiczna</i>	<ul style="list-style-type: none"> + rozmowa i spotkanie z wychowawcą, pedagogiem, rodzicem; + wpływ na ocenę zachowania; + wykluczenie z zabaw, imprez, wycieczek;

12. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych

- * *Psychodramy*
- * *Krąg uczuć*
- * *Rysunki*
- * *Piosenki*
- * *Scenki rodzajowe*
- * *Przestawienia kukielkowe*
- * *Dyskusja klasowa*
- * *Burza mózgów*
- * *Niedokończone zdania*
- * *Gry i zabawy*
- * *Wycieczki*
- * *Praca w małych grupach*
- * *Kącik samotności*
- * *Praca w zespołach klasowych*
- * *Praca w zespołach zadaniowych*
- * *Praca indywidualna*

13. Plany działań wychowawczych na poszczególnych poziomach

I obszar działań wychowawczych: WYCHOWANIE DO ŻYCIA SPOŁECZNEGO

CELE SZKOŁY	ZADANIA SZKOŁY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszanowanie innych ludzi, tolerancja. 2. Wpojenie szacunku dla pracy i osiągnięć innych ludzi. 3. Dostrzeganie wartości rodziny w życiu człowieka. 4. Rozbudzanie więzi społecznych – koleżeństwo, przyjaźń. 5. Uczeń jako członek społeczności szkolnej. 6. Wspieranie rozwoju osobowego ucznia w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów. 7. Przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> + Rozwijanie tolerancji wobec ludzi niepełnosprawnych, o innej religii i innych przekonaniach. + Uczenie kultury bycia w różnych sytuacjach – umiejętność porozumiewania się. + Zaangażowanie w działalność samorządową w szkole. + Rozbudzanie więzi społecznych (koleżeństwo, przyjaźń). + Poznanie praw i obowiązków ucznia. + Budzenie szacunku dla pracy. + Kształtowanie umiejętności bycia członkiem zespołu klasowego. + Podtrzymywanie tradycji rodzinnych. + Zainteresowanie pracą zawodową rodziców.

PIERWSZY ETAP EDUKACJI: KLASY I-III

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY) REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Integracja zespołu klasowego. 2. Zasady działania samorządu klasowego i szkolnego. 3. Lojalność w kontaktach koleżeńskich, cechy dobrego kolegi, przyjaciela. 4. Pomoc koleżeńska – okazywanie pełnej akceptacji wobec niepełnosprawnych, innego wyznania. 5. Pomoc słabszym i chorym. 6. Wstępne wprowadzanie praw człowieka, dziecka. 7. Umiejętność skutecznego porozumiewania się - formy grzecznościowe. 8. Związki uczuciowe w rodzinie, drzewo genealogiczne. 9. Szacunek wobec członków rodziny, współodpowiedzialność za atmosferę życia rodzinnego. 	<ul style="list-style-type: none"> + pogadanki, + spotkania z członkami rodzin, + scenki rodzajowe, + drzewa genealogiczne, + albumy, + zajęcia integracyjne, + projektowanie dokumentów: kontrakt klasowy, + przydzielenie zadań i ról związanych z funkcjonowaniem grupy, szkoły, + konkursy,

DRUGI ETAP EDUKACJI

KLASA IV

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia mojej rodziny, czym jest rodzina dla każdego człowieka, praca zawodowa rodziców, moje miejsce w rodzinie. 2. Postawy i zachowania kolegów wobec siebie, wzajemna pomoc w trudnych sytuacjach. 3. Ludzie niepełnosprawni są wśród nas.	<ul style="list-style-type: none"> + drzewo genealogiczne rodziny, + uroczystości, zwyczaje i tradycje rodzinne (Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Matki), + udział w zajęciach integracyjnych, profilaktycznych, + pomoc koleżeńska,

KLASA V

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Deklaracja praw człowieka 2. Konwencja o prawach dziecka. 3. Obowiązki w szkole. 4. Obowiązki dziecka w rodzinie. 5. Istota koleżeństwa i przyjaźni. 6. Umiejętność rozpoznawania uczuć i wyrażania tych uczuć w sposób asertywny.	<ul style="list-style-type: none"> + zapoznanie z fragmentami aktów prawnych, + pełnione funkcje, zadania szkolne ucznia (dyżurni, SU), + zawody, konkursy, + prace na rzecz szkoły, + udział w zajęciach wychowanie do życia w rodzinie.

KLASA VI

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura współżycia w społeczności uczniowskiej. 2. Odpowiedzialność za siebie i innych. 3. Znaczenie rodziny w życiu człowieka. 4. Prawo człowieka do intymności i ochrona tego prawa.	<ul style="list-style-type: none"> + sformułowanie praw i obowiązków dziecka jako członka rodziny, + trenowanie postawy asertywnej (inscenizacje, wchodzenie w rolę), + wspólne spotkania dzieci i rodziców, + samoocena.

II obszar działań wychowawczych: WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE

CELE SZKOŁY	ZADANIA SZKOŁY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postaw patriotycznych i szacunku do własnego kraju. 2. Rozwijanie i okazywanie szacunku dla dobra wspólnego i dokonań przeszłych pokoleń. 3. Kształtowanie poczucia świadomości obywatelskiej. 4. Kształtowanie podstawowych, ogólnoludzkich zasad moralnych i humanistycznych.	<ul style="list-style-type: none"> + Poznanie i poszanowanie symboli narodowych. + Kształcenie szacunku do tradycji narodowych, regionalnych, szkolnych i kultywowanie ich. + Wspólnota Europejska a tożsamość narodowa. + Organizowanie uroczystości szkolnych z okazji rocznic narodowych, lokalnych. + Budzenie szacunku dla każdego człowieka. + Tolerancja wobec innych poglądów i przekonań. + Odpowiedzialność za siebie i innych.

PIERWSZY ETAP EDUKACJI: KLASY I-III

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Symbole narodowe (flaga, godło, hymn). 2. Rozumienie pojęć: ojczyzna, państwo, stolica, kontynent. 3. Początki państwa polskiego, dawne stolice, legendy. 4. Warszawa – stolica Polski. 5. Szkoła – lokalizacja, nazwa, adres. 6. Ważniejsze urzędy w dzielnicy, mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> + zajęcia edukacyjne (godło Polski, hymn Polski), + pogadanki, + literatura, filmy, wystawki, gazetki, + udział w uroczystościach, + zwiedzanie miejsc pamięci narodowej, + wycieczki lokalne,

DRUGI ETAP EDUKACJI

KLASA IV

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomość hymnu państwowego (daty i miejsca powstania, okoliczności, w których jest śpiewany, postawa). 2. Znajomość godła i flagi państwa (legendy). 3. Kraje sąsiadujące z Polską. 4. Uroczystości państwowe i święta szkolne. 5. Prawa i obowiązki ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> + utrwalenie (nauka) hymnu narodowego, + wycieczki do miejsc pamięci, + analiza mapy Europy, + wybór samorządu klasowego, szkolnego, + udział w apelach, uroczystościach szkolnych,

KLASA V

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsce Polski w Europie. 2. Szacunek dla symboli narodowych, tradycji i ważnych rocznic. 3. Pielęgnowanie polskich tradycji narodowych- rocznice ważnych wydarzeń. 4. Zasady demokracji. Poznanie ludzi o innych poglądach i religii. 	<ul style="list-style-type: none"> + przygotowanie i udział w ważnych uroczystościach rocznicowych na terenie szkoły i miasta, + udział w kampanii wyborczej Samorządu Uczniowskiego, + przydział obowiązków w klasie, + wycieczki, + spotkania z ciekawymi ludźmi,

KLASA VI

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywne uczestnictwo w wyborach do samorządu uczniowskiego: kształtowanie postaw obywatelskich właściwych społeczeństwu demokratycznemu. 2. Patriotyzm współczesnego Polaka. 3. Wrzesień – miesiącem pamięci narodowej. 4. Istota Wspólnoty Europejskiej. 5. Zachowanie tożsamości narodowej we wspólnocie. 	<ul style="list-style-type: none"> + udział w kampanii wyborczej Samorządu Uczniowskiego, + przypomnienie ważnych rocznic wydarzeń historycznych (wrzesień 1939, 11 listopada 1918, + 3 maja 1791)- przygotowanie okolicznościowych apeli, gazetek, prac plastycznych, + wycieczki, + poznanie krajów UE (mapa, konkursy), + pielęgnowanie polskich tradycji narodowych,

<p>6. Ogólnoludzkie zasady moralne i humanistyczne.</p>	<p>języka (święta, udział w konkursach recytatorskich, plastycznych, literackich) ✚ wyjście do hospicjum (domu opieki społecznej) z wykonanymi przez uczniów podarunkami, kartami okolicznościowymi, programem artystycznym,</p>
---	---

III obszar działań wychowawczych : EDUKACJA REGIONALNA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

CELE SZKOŁY	ZADANIA SZKOŁY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zainteresowanie uczniów kulturą, tradycjami i możliwościami rozwoju własnego regionu. 2. Rozwijanie wrażliwości estetycznej poprzez uczestnictwo w życiu kulturalnym miasta, regionu. 3. Budzenie poczucia przynależności do środowiska lokalnego i społeczności szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Promowanie walorów własnego regionu. ✚ Kontakty ze środowiskiem lokalnym. ✚ Budzenie współodpowiedzialności za najbliższe otoczenie.

PIERWSZY ETAP EDUKACJI: KLASY I-III

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie szkoły, tradycje najbliższego otoczenia, miasta i regionu. 2. Najciekawsze miejsca przyrodnicze, historyczne w najbliższym otoczeniu, mieście, regionie. 3. Znane postacie miasta, regionu. 4. Mazowsze- patron szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ kroniki szkolne, ✚ wycieczki: miasto i okolice, ✚ konkursy, ✚ spotkania z ciekawymi ludźmi związanymi z najbliższym otoczeniem, ✚ wystawy muzealne,

DRUGI ETAP EDUKACJI

KLASA IV

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja miejscowość dawniej i dziś. 2. Patroni naszych ulic (dzielnica). 3. Patron szkoły – Mazowsze. 4. Regionalne podania, legendy, muzyka, taniec. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ wycieczki po okolicy, mieście, ✚ wykonanie planu dzielnicy, miasta, ✚ pogadanka na godzinie wychowawczej, ✚ wystawka,

KLASA V

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Mój region – znani ludzie naszego regionu.</i> 2. <i>Mazowsze-patron szkoły (zabytki historyczne i przyrodnicze, ciekawe miejsca).</i> 3. <i>Przeszłość historyczna naszego regionu.</i> 4. <i>Warszawa w starej fotografii.</i> 5. <i>Dzieje szkoły.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> + udział w obchodach uroczystości i świąt, + spotkania z ciekawymi (zasłużonymi dla miasta, regionu) ludźmi, + wycieczki- miasto, region , + zdjęcia rodzinne, + wystawy muzealne, + album miasta, + kronika szkolna,

KLASA VI

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Życie codzienne miasta.</i> 2. <i>Mazowsze wczoraj, dziś, jutro- przyroda, architektura, dziedzictwo kulturowe.</i> 3. <i>najciekawsze polskie zamki.</i> 4. <i>Sylwetki osób zasłużonych dla środowiska lokalnego, regionu, kraju.</i> 5. <i>Elementy historii regionu i ich związki z historią i tradycją własnej rodziny.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> + pogadanki, + udział w konkursach, + wycieczki, rajdy po okolicy; + albumy rodzinne, + spotkania z ciekawymi ludźmi,

IV obszar działań wychowawczych: WYCHOWANIE DO PERCEPCJI KULTURY

CELE SZKOŁY	ZADANIA SZKOŁY
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kształtowanie szacunku dla dóbr kultury, sztuki, twórczości artystycznej.</i> 2. <i>Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania z dóbr kultury i środków komunikacji medialnej.</i> 3. <i>Kształtowanie wrażliwości estetycznej, przygotowanie do percepcji sztuki.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> + Uświadomienie uczniom wartości kultury w życiu. + Korzystanie z dóbr kultury. + Kształtowanie umiejętności krytycznego odbioru sztuki, przekazu medialnego. + Organizowanie życia kulturalnego na terenie szkoły. + Rozbudzanie zainteresowań czytelniczych. + Troska o estetykę pomieszczeń szkolnych.

PIERWSZY ETAP EDUKACJI: KLASY I-III

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Czasopisma i literatura dziecięca – rozbudzanie zainteresowań czytelniczych.</i> 2. <i>Dbłość o czystość języka polskiego.</i> 3. <i>Korzystanie z biblioteki, kina, teatru, wystaw.</i> 4. <i>Twórczość dziecięca</i> 5. <i>Znani polscy artyści i ich dzieła.</i> 6. <i>Umiejętność kibicowania podczas zawodów sportowych i konkursów.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne w bibliotece - wycieczki - apele okolicznościowe - zajęcia w pracowni komputerowej - wyjazdy do teatru, kina - zawody sportowe - konkursy

DRUGI ETAP EDUKACJI
KLASA IV, KLASA V, KLASA VI

ZAGADNIENIA DO REALIZACJI	PROPONOWANE SPOSOBY (FORMY)REALIZACJI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystanie z dóbr kultury dla rozwijania własnej osobowości (teatr, kino, muzea, filharmonia). 2. Piękno literackiego języka polskiego. 3. Czytelnictwo 4. Kultura żywego słowa – szukamy mistrza języka polskiego 5. Media jako źródło wiedzy o rzeczywistości, języku i postawach. 6. Znani artyści i ich dzieła. 7. Podtrzymywanie tradycji i życia kulturalnego na terenie szkoły. 8. Troska o estetykę pomieszczeń szkolnych. 9. Umiejętność zachowania się w czasie imprez sportowych i artystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> + filmy, wystawy, koncerty, przedstawienia teatralne; + imprezy klasowe i szkolne - andrzejki, wigilia klasowa, dyskoteki szkolne; + albumy, projekty edukacyjne; + dekorowanie sal, gazetki klasowe, szkolne; + konkursy; + korzystanie z biblioteki szkolnej, + udział w rywalizacji czytelniczej między klasami; + uczestnictwo w wystawach lokalnych, koncertach;

**14. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
W KLASIE PIERWSZEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Poznajemy siebie i swoich kolegów czyli poznajemy grupę rówieśniczą.	Poznajmy się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkanie zapoznawcze 2. Autoprezentacja prowadzących 3. Autoprezentacja dzieci (słowna, rysunkowa) 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń ma poczucie przynależności do klasy. • Uczeń realizuje potrzebę działania w grupie klasowej. • Współtworzy i respektuje normy klasowe. • Uczy się odpowiedzialności za działanie i wizerunek grupy. • Zna zasady bezpiecznego poruszania się po szkole i jej najbliższej okolicy.
	Jesteś członkiem rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja rodzina (wykonanie książeczki o rodzinie) 2. Omówienie książeczki o rodzinie 3. Każdy w rodzinie ma swoje obowiązki 	wychowawca, rodzice	
	Razem uczy się, razem bawimy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy klasą 2. To są moi przyjaciele. 3. Poznajemy normy, reguły, zasady 	wychowawca	
	Nasze uczucie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznajemy i nazywamy uczucia. 4. Wyrażamy uczucia mimiką 5. Wyrażamy uczucie w zachowaniu 6. Zwracamy uwagę na uczucia innych ludzi 7. Uczymy się rozumieć uczucia innych ludzi 	wychowawca	
	Podobieństwa i różnice między ludźmi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Każdy z nas wygląda inaczej 2. Różnimy się między sobą 3. Ludzie różnią się między sobą nie tylko wyglądem 4. Jak można mnie rozpoznać? 5. Moja twarz jest niepowtarzalna 6. Jesteśmy podobni i różni w swoich upodobaniach 	wychowawca	
	Dbamy o zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co mogę zrobić aby być silnym i zdrowym? 2. Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust. 3. Rozpoznajemy substancje trujące 4. Jak się zachować? 	wychowawca	

**15. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
W KLASIE DRUGIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
<i>Uczeń zna normy dobrego zachowania i na nich opiera swoje działania w grupie.</i>	<i>Postrzeganie siebie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy podobni. 2. To właśnie JA. 3. „Książeczka o mnie”. 4. Jesteśmy niepowtarzalni. 5. Omówienie „Książeczki o mnie” 6. Moje sukcesy. 7. Kiedy czuję się ważny. 	<i>wychowawca</i>	<i>Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje.</i> <i>Szanuje dorosłych i rówieśników</i> <i>Próbuje samodzielnie rozwiązywać problemy.</i> <i>Potrafi współpracować w grupie w pracy i zabawie.</i> <i>Zna symbole narodowe , wie jak się wobec nich zachować.</i>
	<i>Nasze uczucia</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeżywamy różne uczucia. 2. Możemy radzić sobie. 3. Czasami się kłócimy. 4. Dokuczanie. 5. Skarżenie. 6. Mój „dobry dzień”. 7. Mój „zły dzień”. 8. Czasami czujemy się odrzuceni. 	<i>wychowawca</i>	
	<i>Jesteśmy członkami grupy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W rodzinie wzajemnie sobie pomagamy. 2. Rodzina, z której pochodzę. 3. Jesteśmy klasą. 	<i>wychowawca</i>	
	<i>Dbamy o swoje zdrowie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbamy o swoje zdrowie. 2. Dobre i złe samopoczucie. 3. Jestem chory. 4. Sposoby dbania o swoje zdrowie. 	<i>wychowawca</i>	

**16. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
W KLASIE TRZECIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych	<i>Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Co mi się zdarzyło miłego.</i> 2. <i>Są rzeczy, które robię bardzo dobrze.</i> 3. <i>Co się ze mną dzieje, gdy przeżywam różne uczucia.</i> 4. <i>„Książeczka uczuć”</i> 5. <i>Omówienie książeczki uczuć.</i> 6. <i>TAK, potrafię...</i> 7. <i>Mogę wpływać na swoje samopoczucie.</i> 8. <i>Czasami jesteśmy zazdrośni.</i> 9. <i>Różne sposoby wyrażania swoich uczuć.</i> 	<i>wychowawca</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zna i rozumie pojęcia: prawo, obowiązek, tolerancja, godność.</i> • <i>Dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je.</i> • <i>Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych</i>
	<i>Jesteśmy członkami grupy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Popęlniamy błędy.</i> 2. <i>Moja rodzina.</i> 3. <i>Wszyscy tworzymy klasę.</i> 4. <i>Układanie klasowego puzzla.</i> 5. <i>Jak pomagamy innym.</i> 6. <i>Inne osoby mogą mi pomóc.</i> 7. <i>Moi przyjaciele „Książeczka o przyjaciółach”.</i> 	<i>wychowawca</i>	
	<i>Dbamy o swoje zdrowie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Poznajemy równowagę swojego ciała.</i> 2. <i>Poznajemy ruch swojego ciała.</i> 3. <i>Gdyby moje ciało mogło mówić.</i> 4. <i>Dbamy o swoje ciało.</i> 5. <i>Jak używać lekarstw.</i> 	<i>wychowawca</i>	

**17. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY CZWARTEJ**

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	<i>Własna tożsamość i niepowtarzalność. Pozytywna samoocena. Poczucie własnej wartości.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.</i> 2. <i>Jaki jestem?</i> 3. <i>Doceniam innych a inni doceniają mnie.</i> 4. <i>Moje sukcesy.</i> 	wychowawca	<p><i>Uczeń akceptuje i lubi samego siebie, ma poczucie własnej wartości, sukcesów i mocnych stron.</i></p> <p><i>Uczeń rozpoznaje, wyraża, rozumie i akceptuje własne i cudze uczucia.</i></p> <p><i>Uczeń w atmosferze akceptacji buduje obraz otaczającego świata.</i></p> <p><i>Uczeń podejmuje działania w samodzielnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów i w konstruktyny sposób radzi sobie w trudnych sytuacjach.</i></p>
	<i>Uczucia i emocje – rozpoznawanie, wyrażanie, rozumienie i akceptowanie własnych i cudzych uczuć.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Skąd wiemy, że przeżywamy uczucia i emocje?</i> 2. <i>Dlaczego emocje są tak ważne?</i> 3. <i>Wewnętrzne ja – zewnętrzne ja.</i> 4. <i>Kiedy jest mi smutno?</i> 5. <i>Możemy wpływać na swój nastrój.</i> 6. <i>Trudne uczucia – złość.</i> 7. <i>Jak możemy radzić sobie ze złością?</i> 	wychowawca rodzice	
	<i>Wprowadzenie do zajęć.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Wzajemne poznanie się – autoprezentacja prowadzących i autoprezentacja dzieci.</i> 2. <i>Zaprezentowanie treści programu.</i> 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie	<i>Znaczenie podobieństw i różnic między ludźmi.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ludzie różnią się między sobą i dzięki temu są wyjątkowi.</i> 	wychowawca	<p><i>Uczeń dostrzega podobieństwo i różnicę między ludźmi i szanuje odmienny sposób życia innych.</i></p> <p><i>Uczeń ma umiejętność obcowania z innymi, dostrzega, jak wiele może dać innym i jak wiele od innych otrzymać.</i></p> <p><i>Uczeń ma poczucie przynależności do grupy (rodzina, koledzy, przyjaciele), respektuje reguły współżycia.</i></p> <p><i>Uczeń potrafi znaleźć najlepszy sposób zachowania w przypadku przemocy i agresji zdarzającej się w szkole, klasie i środowisku.</i></p>
	<i>Zjawisko odrzucania przez grupę.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak można pomóc tym, którzy czują się odrzuceni?</i> 	wychowawca	
	<i>Radzenie sobie z przemocą i agresją.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak radzić sobie z przemocą i agresją?</i> 	wychowawca	
	<i>Samopoczucie w nowej sytuacji szkolnej (pójście do IV klasy).</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak Sobie radze w IV klasie?</i> 	wychowawca	

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
<i>III. Rozwiązywanie problemów</i>	<i>Uświadomienie potrzeby rozważania i sprawdzania konsekwencji swoich decyzji.</i>	<i>1. Czasami podejmujemy ryzykowne decyzje.</i>	<i>wychowawca</i>	<i>Uczeń wie z jakimi uczuciami i doświadczeniami wiąże się przejście do czwartej klasy. Uczeń potrafi skutecznie, zdecydowanie odmówić w sytuacji zagrażającej jego zdrowiu i bezpieczeństwu. Uczeń potrafi określić konsekwencje wyborów, szuka dla nich alternatyw.</i>
	<i>Uświadomienie możliwości zmiany decyzji.</i>	<i>1. Czasami zmieniamy swoje decyzje.</i>	<i>wychowawca</i>	
	<i>Uczenie odmawiania w ryzykownych sytuacjach.</i>	<i>1. Uczymy się odmawiać.</i>	<i>wychowawca</i>	

**18. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY PIĄTEJ**

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	<i>Poczucie własnej wartości – mocne strony, własna wyjątkowość.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kim jestem ? 2. Moje mocne strony. 	wychowawca	<p><i>Uczeń ma świadomość swojej wyjątkowości i tego, że każdy jest odrębną, jedyną w swoim rodzaju osobą. Dostrzega swoje mocne strony. Uczeń przewiduje jakie skutki niesie obniżanie czyjejs wartości. Uczeń wykorzystuje sposoby radzenia sobie z negatywnym myśleniem na swój temat. Uczeń dostrzega osoby, które czują się samotne i pomaga tym osobom. Uczeń rozpoznaje i nazywa uczucia: strachu, złości i potrafi je opanować, radzić sobie z nimi.</i></p>
	<i>Skutki obniżania czyjegoś poczucia wartości.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umniejszanie wartości. 	wychowawca	
	<i>Przeżywanie i wyrażanie trudnych uczuć.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak sobie radzić z negatywnym myśleniem ? 2. Kiedy czuję się samotny. 3. Jak radzić sobie ze strachem ? 4. Opanowywanie złości. 	wychowawca	
	<i>Potrzeby – ich zaspokajanie. Odróżnianie potrzeb od zachcianek.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrzeby a zachowania. 2. Potrzeby i zachcianki. 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie	<i>Rola grupy i jej wpływ na jednostkę.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupy, do których należymy. 	wychowawca	<p><i>Uczeń ma poczucie przynależności do grupy – rodziny, kolegów, przyjaciół – postępuje zgodnie z regułami współżycia. Uczeń buduje udane relacje z innymi, szuka możliwości emocjonalnego wsparcia. Uczeń stara się rozumieć lepiej innych ludzi, tak aby uniknąć pochopnych opinii i decyzji.</i></p>
	<i>Znaczenie rodziny i rozumienie zjawisk w niej zachodzących.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja rodzina. 2. Portret mojej rodziny. 3. Moje miejsce w rodzinie. 4. Rodziny są różne. 	wychowawca	
	<i>Przyjaźń i rozumienie innych ludzi.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moje przyjaźnie. 2. Kiedy przyjaźń się rozpada. 3. Jak lepiej rozumieć innych ludzi ? 	wychowawca	
	<i>Współdziałanie w grupie.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczymy się współdziałania. 2. Reguły sprzyjające współpracy. 	wychowawcy	

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
<i>III. Rozwiązywanie problemów</i>	<i>Podjęcie decyzji.</i>	<ol style="list-style-type: none"> <i>Ważne umiejętności przy podejmowaniu decyzji.</i> <i>Zdarza się nam podejmować ryzykowne decyzje.</i> 	<i>wychowawca</i>	<p><i>Uczeń potrafi samodzielnie rozwiązać problem.</i></p> <p><i>Uczeń potrafi analizować sytuacje oraz przewidywać to, co może mu pomóc, a co przeszkodzić w osiągnięciu celu.</i></p>
	<i>Rozwiązywanie problemów.</i>	<ol style="list-style-type: none"> <i>Metody rozwiązywania problemu klasowego.</i> <i>Rozwiązywanie problemów – inne strategie.</i> 	<i>wychowawca</i>	

**19. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY SZÓSTEJ**

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	<i>Świadomość swoich mocnych stron i korzyści płynące z pozytywnej samooceny.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dobre myślenie o sobie.</i> 2. <i>Znaczenie pozytywnej samooceny – „Moje punkty oparcia”.</i> 3. <i>Moje problemy.</i> 	wychowawca	<i>Uczeń ma świadomość, co jest wewnętrznym oparciem (mocną stroną). Uczeń potrafi radzić sobie ze swoimi problemami. Uczeń rozpoznaje trudne uczucia, szuka skutecznych sposobów ich wyrażania, radzi sobie z uczuciem wstydu i złości. Uczeń ma świadomość zmian, którym podlega w ciągu swojego życia. Uczeń potrafi planować swoją przyszłość i ma świadomość drogi, jaką musi przebyć, aby je zrealizować.</i>
	<i>Problematyka uczuć i emocji – związek uczuć z zachowaniem.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Uczucia i reakcje organizmu.</i> 2. <i>Myśli, uczucia, zachowania.</i> 3. <i>Trudne uczucia i ich wyrażanie.</i> 	wychowawca	
	<i>Radzenie sobie z trudnymi uczuciami (wstydem, złością).</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak radzić sobie ze wstydem ?</i> 2. <i>Co robisz ze swoją złością ?</i> 	wychowawca	
	<i>Dorastanie i rozwój.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak się zmieniamy?</i> 2. <i>Jakim człowiekiem chcę być ?</i> 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie	<i>Wpływ grupy na postawy i zachowania jej członków.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jak rozumieć, co przeżywają inni ?</i> 2. <i>Jak inni wpływają na nas ?</i> 	wychowawca	<i>Uczeń wie, jaki wpływ na jego postawy i zachowania ma grupa, do której należy, i potrafi je kontrolować. Uczeń wykorzystuje różne sposoby pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach. Uczeń rozpoznaje sposoby namawiania i potrafi umiejętnie odmówić.</i>
	<i>Przyjaźń i wzajemna pomoc.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Moje przyjaźnie.</i> 2. <i>Pomaganie innym.</i> 	wychowawca	
	<i>Namawianie i umiejętność odmawiania</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Różne sposoby namawiania.</i> 2. <i>Uczymy się odmawiać.</i> 	wychowawca	

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
<i>III. Rozwiązywanie problemów</i>	<i>Podjmowanie decyzji.</i>	1. <i>Podjmujemy trudne decyzje.</i>	<i>wychowawca</i>	<i>Uczeń potrafi podjąć decyzję w sytuacjach dylematu moralnego. Uczeń wie co oznacza konflikt oraz potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych. Uczeń stosuje poznane strategie rozwiązywania konfliktów.</i>
	<i>Wpływ podobieństw i różnic na wzajemne kontakty.</i>	1. <i>Jak podobieństwa i różnice wpływają na nasze wzajemne kontakty ?</i>	<i>wychowawca</i>	
	<i>Konflikty i sposoby ich rozwiązywania.</i>	1. <i>Konflikty są częścią naszego życia.</i> 2. <i>Co warto wiedzieć o konfliktach ?</i> 3. <i>Sposoby rozwiązywania konfliktów.</i>	<i>wychowawca</i>	

**20. DODATKOWY BLOK TEMATYCZNY PROGRAMU
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO „SPÓJRZ INACZEJ”
DLA KLASY CZWARTEJ, PIĄTEJ I SZÓSTEJ.**

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji*</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
IV. Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień	Zdrowe życie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co to jest zdrowe życie ? 2. Podejmujemy decyzje dotyczące zdrowia. 3. Nasze potrzeby i sposoby ich zaspokajania. 	<i>wychowawca pielęgniarka</i>	<p><i>Uczeń zna wartości zdrowego stylu życia.</i></p> <p><i>Uczeń jest odpowiedzialny za własne zdrowie.</i></p> <p><i>Uczeń zna mechanizmy uzależnień oraz skutki działania na organizm używek – papierosów, narkotyków, lekarstw, alkoholu.</i></p>
	Wiedza o środkach uzależniających.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co wiemy o środkach zmieniających świadomość ? 2. Czemu ludzie sięgają po środki uzależniające ? 3. Mechanizm uzależnienia. 4. Dlaczego młodzi ludzie palą papierosy ? 5. Działanie nikotyny na nasze ciało. 6. Jak alkohol wpływa na nasz organizm ? 7. Dlaczego ludzie piją alkohol ? 8. Jak można uzależnić się od alkoholu ? 9. Uzależnienie od alkoholu wpływa na całą rodzinę. 10. Zasady brania lekarstw. 11. Co wiemy, a czego nie wiemy o narkotykach ? 12. Dlaczego ludzie biorą narkotyki ? 13. Używki a prawo i regulamin szkoły. 14. Jak pomóc, gdy ktoś ma kłopoty ? 	<i>wychowawca pielęgniarka</i>	
	Reklama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak korzystać z reklam ? 2. Reklamy lekarstw i używek. 	<i>wychowawca</i>	

* Prowadzący realizując zagadnienia z bloku IV Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień, wybiera tematykę w zależności od potrzeb i możliwości uczniów – około 7-8 zajęć w roku szkolnym.

21. PRZEWIDYWANE EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

SYLWETKA WYCHOWAWCZA ABSOLWENTA

1. *Uczeń obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach.*
2. *Ma świadomość swoich zalet i wad.*
3. *Rozumie potrzeby swoje i innych ludzi.*
4. *Rozumie potrzebę krytycznego podejścia do spotykanych wzorców.*
5. *Potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować.*
6. *Uczeń potrafi rozpoznać w swoim otoczeniu pozytywne wzorce.*
7. *Uczeń ma motywację do podejmowania właściwych decyzji i dokonywania prawidłowych wyborów*
8. *Potrafi jasno i konstruktywnie formułować wypowiedzi.*
9. *Używa komunikaty JA jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy.*
10. *Potrafi bezpośrednio i otwarcie wyrazić swoje prośby, sądy i oczekiwania*
11. *Uczeń rozumie konieczność wyznaczania sobie celów i dąży do ich osiągnięcia.*
12. *Potrafi dokonywać samooceny i samokontroli.*
13. *Potrafi współdziałać z rówieśnikami i dorosłymi. Okazuje szacunek i chętnie pomaga osobom potrzebującym.*
14. *Dostrzega potrzeby własne i innych.*
15. *Przyjmuje pomoc jako objaw koleżeństwa i stara się ją odwzajemnić.*

22. EWALUACJA PROGRAMU

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest dwa razy w ciągu roku szkolnego - po pierwszym i drugim semestrze.

Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w arkuszach klasyfikacyjnych poszczególnych oddziałów klasowych i znajdują się w dokumentacji szkoły.

***Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły
uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną
w dniu 30 sierpnia 2007 roku.***

